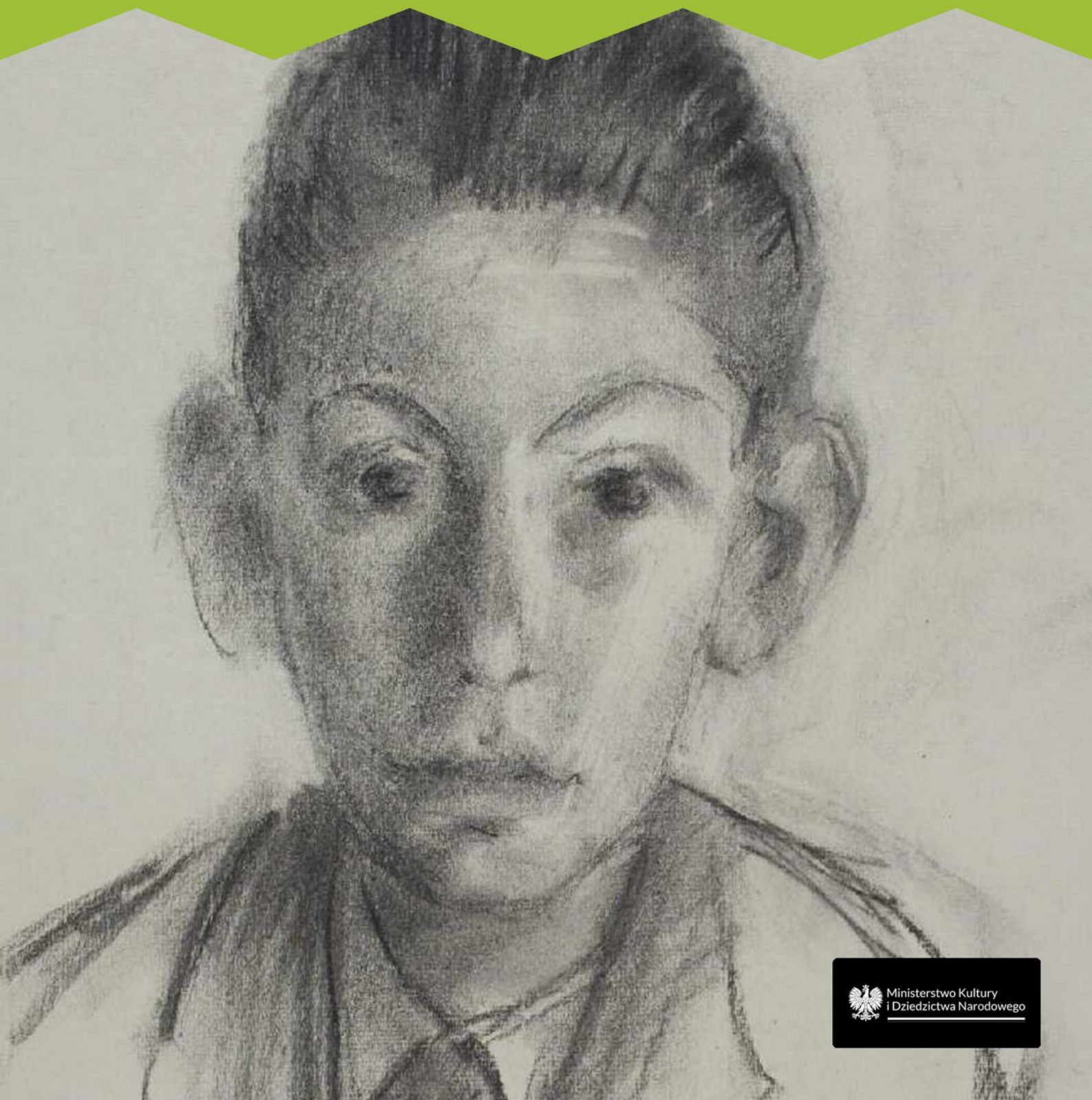

Żyd

POLA BRAUN

Żyd

(Słowa i muzyka Pauliny Braunówny)

Powiedz, droga mamó, co to znaczy słowo „Żyd¹”?
Czy to jakaś hańba, jakiś wstyd?
Powiedz mi, czy Żydzi długie brody mają,
Powiedz mi, czy modlą się i w takt się kiwają².
Powiedz, droga mamó, czy to wstyd?
Że ja jestem taki mały Żyd?

Antysemityzm
Żyd

Żyd, kochane dziecko, to cierpienie,
Żyd, kochane dziecko, to zły los,
Żyd, kochane dziecko, to zmartwienie,
Żyd musi przetrzymać każdy cios.
Żyd, kochane dziecko, to otucha.
Żyd to wiara w przyszłość, w lepsze dni,
Żyd nie traci nigdy w życiu ducha,
Śmieje się, choć serce nieraz drży.

Cierpienie

Nadzieja

Powiedz, droga mamó, czemu każdy z niego drwi,
Czemu każdy śmieje się i drwi?
Powiedz mi, czy Żydzi to jest nic dobrego?
Powiedz mi, czy nigdy nie stworzyli czegoś.
Powiedz, droga mamó, czy to wstyd,
Że ja jestem taki mały Żyd?

Antysemityzm

... Żyd, to, czekaj, wiem już, co ci powiem,
Żyd, to wielkie słowo, wierzaj mi,
Żyd, to jest jedyny bodaj człowiek,
Który zna prawdziwe gorzkie łyzy.

¹Żyd — słowo oznaczające osobę pochodzenia żydowskiego, to znaczy posiadającą przynajmniej jednego przodka narodowości żydowskiej (a także, rzadziej, osobę, która przeszła konwersję religijną na judaizm), która identyfikuje się jako osoba żydowska. Nie każda osoba żydowska jest wyznawcą religii, w tym różnych nurtów judaizmu, i nie każda osoba wyznająca judaizm musi się identyfikować jako Żydówka bądź Żyd. [przypis edytorski]

²Żydzi długie brody mają... się kiwają — odniesienie do wyglądu i praktyk religijnych ortodoksyjnych wyznawców judaizmu. Zakaz przycinania brody wynikał z fragmentu Tory:
Nie podstrzygajcie kolisto boków głowy waszej, a nie psuj końców brody twojej

(Lev. XIX 27, tłum. Izaak Cyłkow).

Wyrywanie lub obcinanie bród było częścią prześladowań osób narodowości żydowskiej w trakcie pogromów. Rytmiczne poruszanie górną częścią tułowia w trakcie modlitwy pojawiło się w społeczności żydowskiej ok. VIII w.; pochodzenie i znaczenie tego zwyczaju nie jest jasne. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/braun-zyd>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśń ujdzie cało... Antologia wierszy o Żydach pod okupacją niemiecką, wstęp i oprac. Michał M. Borwicz, Warszawa - Łódź - Kraków 1947.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Maria Świetlik, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).